

Samstarfssamningur

Konungsríkisins Belgíu, Sambandslýðveldisins Þýskalands, Lýðveldisins Frakklands, Stórhertogadæmisins Lúxemborgar, Konungsríkisins Hollands, Lýðveldisins Ítalíu, Konungsríkisins Spánar, Lýðveldisins Portúgals, Lýðveldisins Grikklands, Lýðveldisins Austurríkis, Konungsríkisins Danmerkur, Lýðveldisins Finnlands, Konungsríkisins Svíþjóðar, sem eru aðilar að Schengen-samkomulaginu og Schengen-samningnum, og Lýðveldisins Íslands og Konungsríkisins Noregs um afnám persónueftirlits á sameiginlegum landamærum.

Konungsríkið Belgía, Sambandslýðveldið Þýskaland, Lýðveldið Frakkland, Stórhertogadæmið Lúxemborg, Konungsríkið Holland, Lýðveldið Ítalía, Konungsríkið Spánn, Lýðveldið Portúgal, Lýðveldið Grikkland, Lýðveldið Austurríki, Konungsríkið Danmörk, Lýðveldið Finnland, Konungsríkið Svíþjóð, Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur, hér á eftir nefnd „samningsaðilar“:

Sem byggja á samkomulagi milli ríkisstjórna aðildarríkja Efnahagssambands Belgíu, Hollands og Lúxemborgar (BENELUX), Sambandslýðveldisins Þýskalands og Lýðveldisins Frakklands um afnám í áföngum á eftirliti á sameiginlegum landamærum sem undirritað var í Schengen 14. júní 1985, hér á eftir nefnt „Schengen-samkomulagið“ og á samningnum um framkvæmd þess samkomulags sem undirritaður var í Schengen 19. júní 1990, hér á eftir nefndur „Schengen-samningurinn“, eins og þeim hefur verið breytt með bókunum og aðildarsamningum Lýðveldisins Ítalíu, Konungsríkisins Spánar, Lýðveldisins Portúgals, Lýðveldisins Grikklands og Lýðveldisins Austurríkis, og Konungdæmisins Danmerkur, Lýðveldisins Finnlands og Konungsdæmisins Svíþjóðar, undirrituðum 27. nóvember 1990, 25. júní 1991, 6. nóvember 1992, 28. apríl 1995 og 19. desember 1996;

Sem vísa til bókunar frá 22. maí 1954 um undanþágu fyrir ríkisborgara Danmerkur, Finnlands, Íslands, Noregs og Svíþjóðar frá þeirri kvöð að hafa vegabréf eða dvalarleyfi er þeir dvelja í öðru norrænu ríki en heimalandinu og til sammings er undirritaður var í Kaupmannahöfn 12. júlí 1957 af Danmörku, Finnlandi, Íslandi, Noregi og Svíþjóð, hér á eftir nefndur „Norræna vegabréfasambandið“;

Sem vísa til sammingsins um Evrópska efnahagssvæðið (EES) frá 2. maí 1992 og hafa í huga að aðilar að þeim samningi hafa meðal annars ákveðið að beita sér fyrir því að menn geti ferðast eins hindrunarlaust og unnt er á öllu Evrópska efnahagssvæðinu;

Sem hafa í huga yfirlýsingu ríkisstjórna aðildarríkja Evrópubandalagsins og ríkja Fríverslunarsamtaka Evrópu (EFTA), sem samþykkt var á fundinum í Oporto 2. maí 1992 og fylgdi samningnum um EES, þar sem aðildarríki Evrópubandalagsins og aðildarríki EFTA lýsa því sem stefnumiði að hafa með sér samvinnu um að auðvelda eftirlit á landamærum sínum hver með annars borgurum og aðstandendum þeirra, í þeim tilgangi að stuðla að frjálsri för manna, í samræmi við framkvæmdarreglur sem mælt verður fyrir um á viðeigandi vettvangi;

Sem hafa í huga að í Schengen-samkomulaginu, Schengen-samningnum og Norræna vegabréfasambandinu er kveðið á um að persónueftirlit á sameiginlegum landamærum milli sammingsaðila verði afnumið;

Sem hafa í huga að Konungsríkið Danmörk, Lýðveldið Finnland og Konungsríkið Svíþjóð, sem eru aðilar að Evrópusambandinu, hafa undirritað bókanir um aðild að Schengen-samkomulaginu og samninga um aðild að Schengen-samningnum nítjándá dag desembermánaðar árið nítján hundruð níutíu og sex í Lúxemborg;

Sem hafa í huga að til þess að gerast aðili að Schengen-samningnum þarf ríki að vera aðili að Evrópubandalögunum; þar eð Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur eru ekki aðilar að Evrópubandalögunum geta þau ekki gerst aðilar að Schengen-samningnum;

Sem æskja þess að leggja sitt af mörkum til að persónueftirlit á sameiginlegum landamærum samningsaðila verði afnumið og telja að þetta samstarf feli í sér nauðsynlegar hliðarráðstafanir; og að til þess að ná þessu markmiði sé rétt að gera samning um samstarf milli aðila;

Sem hafa í huga að samningur þessi tekur ekki til vöru; að fjallað er um vörur í EES-samningnum; að ráðstafana vegna skipulags á eftirliti með handfangri beri að leita utan þessa samnings;

Sem hafa í huga að þegar Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur taka upp tiltekin ákvæði Evrópubandalagsins eða ákvarðanir, sem samþykktar hafa verið innan vébanda Evrópusambandsins og koma í stað ákvæða í Schengen-samningnum, kann að vera nauðsynlegt að semja um sérstakt fyrirkomulag milli Lýðveldisins Íslands og Konungsríkisins Noregs annars vegar og Evrópubandalagsins eða aðildarríkja Evrópusambandsins hins vegar; að rétt sé, eftir atvikum, að gera ráð fyrir bráðabirgðaráðstöfunum;

Hafa orðið ásátt um eftirfarandi:

1. gr.

Schengen-samkomulagið, Schengen-samningurinn, þar á meðal lokagerð, bókanir og sameiginlegar yfirlýsingar sem fylgja Schengen-samningnum, ákvarðanir teknar eða yfirlýsingar gefnar af ráðherranefndinni eða í hennar nafni í samræmi við ákvæði Schengen-samningsins, svo og samningar gerðir í tengslum við Schengen-samninginn, gilda milli allra samningsaðila nema kveðið sé á um annað í honum. Skrá yfir öll ákvæði sem eru í gildi á undirritunardegi þessa samnings er í viðaukanum við þennan samning.

2. gr.

1. Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur taka þátt í öllum fundahöldum ráðherranefndarinnar, sameiginlegu eftirlitsstofnunarinnar, miðstjórnar og allra annarra vinnuhópa sem settir hafa verið á stofn til að undirbúa ákvarðanir eða til annarra starfa.
2. Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur geta lýst skoðunum sínum, gert athugasemdir og lagt fram tillögur en taka ekki þátt í atkvæðagreiðslu.
3. Ríkin sem eiga aðild að Schengen-samningnum skulu skiptast á skoðunum við Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noreg um þau málefni sem rædd eru á vettvangi Evrópusambandsins og tengjast þessum samningi.

3. gr.

1. Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur ákveða hvort í sínu lagi hvort þau samþykkja:
 - a. ákvarðanir teknar eða yfirlýsingar gefnar af ráðherranefndinni eða í hennar nafni;
 - b. ákvæði í gerðum Evrópubandalagsins sem ráðherranefndin hefur staðfest að felli úr gildi ákvæði í Schengen-samningnum samkvæmt 134. gr. hans;
 - c. ákvæði sem aðildarríki Evrópusambandsins hafa samþykkt og ráðherranefndin hefur staðfest að felli úr gildi ákvæði Schengen-samningsins í samræmi við 1. mgr. 142. gr. hans;
 - d. breytingar á Schengen-samningnum í skilningi 141. gr. eða 2. mgr. 142. gr. hans;
 - e. samninga sem kunna að verða gerðir milli allra ríkjanna sem eiga aðild að Schengen-samningnum og þriðju ríkja;

er öðlast gildi við undirritun þessa samnings.

Niðurstöður þess sem getið er í b- og c-lið 1. mgr. hér að framan teljast til ákvarðana ráðherra nefndar í skilningi 2. mgr. 132. gr. Schengen-samningsins. Ráðherra nefndin ákveður hver þeirra atriða sem getið er í b- og c-lið hér að framan ættu að verða tilefni sérstaks fyrirkomulags milli Lýðveldisins Íslands og Konungsríkisins Noregs annars vegar og Evrópubandalagsins eða aðildarríkja Evrópusambandsins hins vegar. Náist ekki það markmið að slíkt fyrirkomulag öðlist gildi um leið og framangreind ákvæði taka við af ákvæðum Schengen-samningsins skal ráðherra nefndin, innan marka valdsviðs síns, samþykkja bráðabirgðaákvæði ef þörf krefur.

2. Þegar Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur samþykkja ákvæði sem um er getið í 1. mgr. skapast gagnkvæm réttindi og skyldur milli samningsaðila. Ráðherra nefndin tekur formlega mið af þessu samþykki og skráir það í fundargerð sína.
3. Ef gert er ráð fyrir því í dagskrá fundar ráðherra nefndar að samþykkt verði ákvörðun sem getið er í 1. mgr., en sem samráð í vinnuhópum og síðan í miðstjórn gefur ástæðu til að ætla að Lýðveldið Ísland og/eða Konungsríkið Noregur geti ekki fallist á, hafa þessi tvö ríki tækifæri til að skýra afstöðu sína í ráðherra nefndinni. Ráðherra nefndin tekur ekki ákvörðun í málinu fyrr en hún hefur gaumgæft afstöðu Lýðveldisins Íslands og/eða Konungsríkisins Noregs.

4. gr.

Ákvæði þessa samnings skulu ekki vera til fyrirstöðu samvinnu innan ramma Norræna vegabréfasambandsins, að svo miklu leyti sem hún gengur ekki gegn eða hindrar framkvæmd þessa samnings.

5. gr

Þessi samningur tekur ekki til Svalbarða (Spitzbergen).

6. gr.

Ákvæði 4. mgr. 2. gr. og V. þáttar Schengen-samningsins falla ekki undir gildissvið þessa samnings.

7. gr.

1. Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur skulu við undirritun þessa samnings tilkynna um:
 - þá fulltrúa sem um getur í 4. mgr. 40. gr. Schengen-samningsins;
 - þau yfirvöld sem um getur í 5. mgr. 40. gr. Schengen-samningsins;
 - það ráðuneyti sem um getur í 2. mgr. 65. gr. Schengen-samningsins.
2. Konungsríkið Noregur skal á sama tíma tilkynna um:
 - þá fulltrúa sem um getur í 7. mgr. 41. gr. Schengen-samningsins;
 - svo og um þá sem falla undir skilyrði sem sett eru í viðkomandi tvíhliða samningum, í skilningi 10. mgr. 41. gr. Schengen-samningsins, að því er varðar umboð þeirra á sviði ólögmatra viðskipta með fíkniefni og geðvirk efni, skotvopn og sprengiefni og á sviði ólögmatra flutninga á eitruðum og skaðlegum úrgangi.
3. Tilkynningar samkvæmt 1. og 2. mgr. skulu sendar ríkisstjórn Stórhertogadæmisins Lúxemborgar, vörsluaðila þessa samnings og skal hún upplýsa aðra samningsaðila um þær. Sama gildir um breytingar sem gerðar eru á tilnefningu fulltrúa, yfirvalda eða ráðuneyta sem um er getið í 1. og 2. mgr.

8. gr.

Samningur þessi verður lagður fram til fullgildingar, staðfestingar eða samþykkis. Skjöl um fullgildingu, staðfestingu eða samþykki skulu afhent ríkisstjórn Stórhertogadæmisins Lúxemborgar til vörslu og tilkynnir hún öllum samningsaðilum um afhendinguna.

9. gr.

1. Gildistaka þessa samnings er háð:
 - a. því að allir samningsaðilar hafi afhent til vörslu skjal um fullgildingu, staðfestingu eða samþykki hans;
 - b. gildistöku aðildar Konungsríkisins Danmerkur, Lýðveldisins Finnlands og Konungsríkisins Svíþjóðar að Schengen-samningnum;
 - c. gildistöku sérstakra samninga við Evrópubandalagið sem eru nauðsynlegir samkvæmt ákvörðun ráðherranefndar til þess að Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur geti tekið upp þau ákvæði bandalagsins er koma í stað ákvæða í Schengen-samningnum, í samræmi við 134. gr. hans, á undirritunardegi þessa samnings.
 - d. gildistöku sérstakra samninga við aðildarríki Evrópusambandsins sem eru nauðsynlegir samkvæmt ákvörðun ráðherranefndar til þess að Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur geti tekið upp þau ákvæði Evrópusambandsins er koma í stað ákvæða í Schengen-samningnum, í samræmi við 1. mgr. 142. gr. hans, á undirritunardegi þessa samnings.
 - e. gildistöku sérstakra samninga við þriðju ríki sem eru nauðsynlegir samkvæmt ákvörðun ráðherranefndar til þess að Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur geti tekið upp ákvæði samninga milli ríkjanna sem eiga aðild að Schengen-samningnum og þriðju ríkja sem eru í gildi á undirritunardegi þessa samnings.
2. Ráðherranefnd skal fullvissa sig um að skilyrði fyrir gildistöku séu uppfyllt og tilkynna það vörsluaðila, ríkisstjórn Stórhertogadæmisins Lúxemborgar. Þessi samningur öðlast gildi fyrsta dag annars mánaðar eftir að síðasta skjalið um fullgildingu, staðfestingu eða samþykki hefur verið afhent, að því tilskildu að þau skilyrði sem kveðið er á um í b-, c-, d- og e-lið 1. mgr. hafi verið uppfyllt. Ríkisstjórn Stórhertogadæmisins Lúxemborgar skal tilkynna öllum samningsaðilum um gildistökudag samningsins.
3. Samningur þessi kemur til framkvæmda milli þeirra ríkja þar sem Schengen-samningurinn er kominn til framkvæmda og Lýðveldisins Íslands og Konungsríkisins Noregs þegar nauðsynleg skilyrði fyrir því að framkvæma Schengen-samninginn hafa verið uppfyllt í öllum þessum ríkjum og eftirliti með ytri landamærum hefur verið komið þar á.

10. gr.

1. Komi upp alvarlegur ágreiningur milli Lýðveldisins Íslands og/eða Konungsríkisins Noregs annars vegar og annarra samningsaðila hins vegar er ríkjunum sem eiga aðild að Schengen-samningnum heimilt að segja samningnum upp sameiginlega og Lýðveldinu Íslandi og/eða Konungsríkinu Noregi hvoru um sig.
2. Samþykki Lýðveldið Ísland og/eða Konungsríkið Noregur ekki ákvörðun sem um getur í 1. mgr. 3. gr. jafngildir það uppsögn og skal formennskuríki ráðherranefndar tilkynna ríkisstjórn Stórhertogadæmisins Lúxemborgar þá ákvörðun innan 30 daga og upplýsir hún aðra samningsaðila um hana. Lýðveldið Ísland og/eða Konungsríkið Noregur hætta að eiga aðild að þessum samningi sex mánuðum eftir slíka tilkynningu.
3. Samningur þessi fellur úr gildi þegar Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur eða ríkin sem eiga aðild að Schengen-samningnum hætta að eiga aðild að honum.
4. Þeir samningsaðilar sem eftir verða og samningsaðilinn sem segir samningnum upp skulu semja um afleiðingar uppsagnarinnar. Náist ekki samkomulag gerir ráðherranefndin nauðsynlegar ráðstafanir, innan marka valdsviðs síns.

Þessu til staðfestu hafa undirritaðir, sem til þess hafa fullt umboð, undirritað samning þennan.

Gjört í Lúxemborg, nítjándi dag desembermánaðar árið nítján hundruð níutíu og sex, í einu frumriti á dönsku, finnsku, frönsku, grísku, hollensku, íslensku, ítölsku, norsku, portúgölsku, spænsku, sænsku og þýsku og eru allir textarnir tólf jafngildir og verða afhentir til vörslu í skjalasafni ríkisstjórnar Stórhertogadæmisins Lúxemborgar sem skal láta öllum samningsaðilum í té staðfest afrit.

Fyrir hönd ríkisstjórnar Konungsríkisins Belgíu,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Sambandslýðveldisins Þýskalands,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Lýðveldisins Frakklands,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Stórhertogadæmisins Lúxemborgar,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Konungsríkisins Hollands,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Lýðveldisins Ítalíu,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Konungsríkisins Spánar,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Lýðveldisins Portúgals,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Lýðveldisins Grikklands,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Lýðveldisins Austurríkis,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Konungsríkisins Danmerkur,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Lýðveldisins Finnlands,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Konungsríkisins Svíþjóðar,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Lýðveldisins Íslands,

Fyrir hönd ríkisstjórnar Konungsríkisins Noregs,

Yfirlýsing ríkjanna sem eiga aðild að Schengen-samningnum

Verði þessum samningi sagt upp eða falli hann niður í samræmi við ákvæði 2. mgr. 10. gr. skal persónueftirlit á landamærum hlutaðeigandi ríkis eða ríkja fara fram í samræmi við ákvæði Schengen-samningsins.

Yfirlýsing Lýðveldisins Íslands og Konungsríkisins Noregs

1. Fyrirvarar þeir sem gerðir hafa verið í samræmi við 13. gr. Evrópusamnings um aðgerðir gegn hryðjuverkum gilda ekki um framsal milli ríkja sem eiga aðild að þessum samningi.
2. Lýðveldið Ísland og Konungsríkið Noregur lýsa því yfir að gagnvart þeim ríkjum sem eiga aðild að Schengen-samningnum, sem ábyrgjast sams konar málsmeðferð, muni þau ekki bera fyrir sig þær yfirlýsingar sem þau hafa gefið, samkvæmt 1. mgr. 6. gr. Evrópusamningsins um framsal, sem ástæðu þess að synja um framsal á þeim sem þar eru búsettir en hafa ríkisfang annarra ríkja en Norðurlanda.